

Szakmai beszámoló a „Tárgyvásárlás a *Kárpátok ásványai* című állandó kiállításához” pályázat megvalósításáról

Pályázati azonosító: 3509/00949 (2309/0842)

A Nemzeti Kulturális Alap Múzeumi Szakmai Kollégiuma 450.000 Ft-tal támogatta a fenti címen benyújtott pályázatunkat. A pályázat célja az volt, hogy Miskolcon, a tervek szerint 2013. első felében megnyíló Pannon-tenger Múzeum egyik nagy, kb. 140 m²-es kiállítóterében helyet kapó „Kárpátok ásványai” állandó kiállításához (a továbbiakban KÁK = „Kárpátok ásványai” kiállítás) tárgyakat vásároljunk. A 2007-ben bezárt „Magyarország ásványai” című állandó kiállításunkhoz hasonlóan ez is egyedül álló lesz a maga nemében, hiszen ez lesz az első olyan tárlat, mely a Kárpátok ásványait nem csak a klasszikus bányahelyekre koncentrálva kívánja bemutatni, hanem lehetőleg minél teljesebb képet szeretne adni ennek a földtanilag bonyolult hegységrendszernek az ásványvilágáról.

A mostani pályázatunkban hiánypótló darabok beszerzését valósítottuk meg. Olyan kiállítási darabokat vásároltunk, melyek lelőhelyéről még nem rendelkeztünk példányokkal (pl. Třinec, Štramberk vagy Baška), illetve ismert lelőhelyek ritkaságait (pl. fizélyit, andorit, mrázekit), melyekből vagy egyáltalán nem rendelkeztünk példányokkal, vagy pedig a gyűjteményünk korábbi darabjai méretüknél fogva kiállításon nem lennének bemutatathatók.

A megvásárolni kívánt darabok együttes vételára 550.000 Ft lett volna. Az NKA-tól kapott 450.000 Ft-os anyagi támogatás az alább részletezett példányok megvásárlását tette lehetővé.

A megvásárolt tárgyak összesítése

Fizélyit, Herzsabánya (Herja, Románia): 100.000 Ft

A fizélyit egy igen ritka szulfidásvány, melyet Herzsabányáról írt le Krenner József 1913-ban. A megvásárolt darab egy kivételes lelet, melyben a fekete oszlopos kristályok hosszúsága eléri az 1 cm-t.

A példány mérete: 6 x 6 cm.

KÁK: 12.2. vitrin: Felsőbánya és Herzsabánya.

Mrázekit, Libetbánya (Lubietová, Szlovákia) – 2 db: 20.000 Ft

Kék színű, apró bevonatok kvarcos kőzetdarabon. A példányok mérete: 4 x 3 cm és 2 x 1 cm.

A mrázekit ismét egy olyan ásvány, melyet a Kárpátokból, pontosabban Libetbányáról írtak le szlovák kutatók 1992-ben. Gyűjteményünkben korábban nem volt belőle példány.

KÁK: 7.1. vitrin: Szepes-Gömöri-érchegység.

Andorit, Felsőbánya (Baia Sprie, Románia): 70.000 Ft

Legfeljebb 5 mm hosszú, ólomszürke, fémes fényű, benn-nőtt oszlopos kristályok. A példány mérete: 3,5 x 2,5 cm. Az andorit típuslelőhelye Felsőbánya, innen írta le 1893-ban Krenner József és Semsey Andorról nevezte el.

KÁK: 12.2. vitrin: Felsőbánya és Herzsabánya.

Kvarc (kalcedon), Guraszáda, Valea Vica (Gurasada, Románia): 30.000 Ft

Növényi szármaradványok helyét elfoglaló, sávos, mikrokristályos, szürkés-barnás színű csiszolat. A példány mérete: 23 x 13 cm.
KÁK: 17.1. vitrin: Erdélyi-érchegység.

Kvarc (ametiszt), Nyíri, Fehér-hegy: 30.000 Ft

A Nyíri melletti Fehér-hegy K-i oldalából sok szép ametiszt került elő az utóbbi években. Egy apró, lila színű kristályokból álló, nagyméretű kiállítási példány került megvásárlásra. Mérete: 18 x 12 cm.
KÁK: 9.2. vitrin: Tokaji-hegység.

Analcim, Baška (Csehország): 15.000 Ft

Fehér színű, üvegfényű, deltoidhuszonnégyes alakú kristályai néhány mm-esek.
A Kárpátok Csehországra eső kis részéből a gyűjteményünk kevés darabbal rendelkezik, ezért volt fontos ennek és néhány további cseh darabnak a megvásárlása.
KÁK: 1. vitrin: Morva- és Lengyel-Kárpátok.

Forsterit, Alsórákos (Racoș, Románia): 15.000 Ft

Az alsórákosi bazaltban tekintélyes méretű (11,5 x 5,5 cm-es) zöld színű lherzolitos közetzárvány uralkodó ásványa a forsterit. Igazi kiállítási darab.
KÁK: 13. vitrin: Kelemen- és Görgényi-havasok, Hargita- és Persányi-hegység.

Kabazit, Finta (Fintice, Szlovákia) – 2 db: 50.000 Ft

A fintai andezitbányából kikerült darabokon vajsárga, 1 cm-es méretet is elérő romboédes khabazitkristályok találhatóak. Igazi kiállítási darabok. Méretük: 12 x 9 cm és 11 x 7 cm.
KÁK: 9.1 vitrin: Szalánci-hegység, Vihorlát, Szepesi Magura.

Kalcit, Alsórákos (Racoș, Románia) – 2 db: 20.000 Ft

Bazalt üregeiben jól fejlett, a cm-es méretet közelítő, sárga színű, meredek romboédes kalcitkristályok ülnek. A példányok méretei: 6 x 5 cm és 7 x 6 cm.
KÁK: 13. vitrin: Kelemen- és Görgényi-havasok, Hargita- és Persányi-hegység.

Kalcit, Štramberk (Csehország): 25.000 Ft

4 cm-es, halványsárga, romboédes kristályokból álló csoport.
KÁK: 1. vitrin: Morva- és Lengyel-Kárpátok.

Kianit, Szörényordas (Gărâna, Románia): 15.000 Ft

Halványkék, a 15 cm-es (!!!) hosszúságot is elérő, léces termetű kristályok kvarcitban. A példány mérete: 26 x 17 cm. Rendkívüli lelet a kianitkristályok hatalmas mérete miatt.
KÁK: 16.1. vitrin: Krassó-Szörényi-érchegység és Ruzska-havas.

Kobaltin, Nyustya (Hnúšť'a, Szlovákia) – 2 db: 30.000 Ft

A nyustyai talkbányából származó két leleten a kobaltin magnezites környezetben fordul elő, ahol lilás árnyalatú ezüstszürke, fémes fényű, szemcsés halmazokat alkot aransárga kalkopirit társaságában.

A terület kobaltércesedésének fő ércsványát ezekkel a leletekkel kívánjuk bemutatni a kiállításon. Méretük: 8,5 x 6,5 cm és 9 x 6 cm.

KÁK: 7.1 vitrin: Szepes-Gömöri-érchegység.

Strontianit, Třinec (Csehország): 30.000 Ft

Fehér, üvegfényű, legfeljebb 7 mm átmérőjű gömbös halmazok.

A példány mérete: 12 x 6 cm.

Szintén az erősen hiányos cseh anyagunkat pótolja.

KÁK: 1. vitrin: Morva- és Lengyel-Kárpátok.

Miskolc, 2012. július 16.

Fehér Béla
osztályvezető
Herman Ottó Múzeum, Ásványtár